

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

СТРУЧНИ ДЕО

ДОКАЗ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

(НАСТАВАК)

3. Кад је дат потпун оптужни доказ, т. ј. кад је виност оптуженог потпуно доказана, то се у том случају не може захтевати још и позитиван доказ о томе, да чињенице, које улазе у одбранбени доказ и не постоје, па тек онда да се на основу потпуног оптужног доказа може изрећи осуда. За осуду је, међутим, довољно, да одбранбени доказ није створио основану сумњу у истинитост оптужбе, а нарочито доказивање непостојања одбранбених околности није потребно. Просто и једно тврђење, да постоје одбранбене чињенице, нарочито ако долази од стране онога у чију корист треба да говоре, не може да ослаби оптужни доказ, јер то тврђење није доведено ничим до вероватноће. То ће бити случај тек онда, кад се поред тврђења покажу и основи, са којих се те одбранбене чињенице морају узети као вероватне.¹⁰⁾

III. Потпун и непотпун доказ (probatio plena et probatio minus plena).

С погледом на снагу доказа учињена је подела на *потпун* и *непотпун* доказ. Ова је подела од великог значаја само за законодавства са теоријом принудних законских доказа, која никако не оставља одрешене руке судији, већ му прописује правила, по којима има да узме нешто за истинито или неистинито. Међутим за законодавства, у којима судија суди по свом личном убеђењу, ова је подела без практичне вредности, те се према томе и дефиниције потпуног и непотпуног доказа различито дају. У Кривичном Поступку с теоријом законских доказа, потпун је доказ онај, који је испунио све захтеве и услове, које је законик унапред прописао за потпун доказ;¹¹⁾ тако н. пр. ако законик у једној одредби наређује да се потпун доказ сведоцима може добити само на основу две сведоџбе два способна сведока, то ће потпун доказ бити

онда, кад се испуне услови прописани закоником, т. ј. ако има две сведоџбе. У свима осталим случајевима доказ је непотпун. Непотпун је доказ даље или *полудоказ* (probatio semiplena) или је већи или мањи од полудоказа (semiplena maior vel minor) према томе да ли је испуњена само половина, или више или мање од половине услова прописаних закоником. Тако н. пр. ако законик тражи две сведоџбе за потпун доказ, то ће једна сведоџба чинити полудоказ; или ако се за потпун доказ траже три основа подозрења, то ће два основа бити већи од полудоказа и т. д.

У законима с теоријом слободног судијског уверења потпун је сваки онај доказ, који ствара код судије уверење о истинитости чињенице, која је предмет доказа, т. ј. на основу кога судија долази до уверења о виности или невиности оптуженог. Непотпун је, међутим, сваки онај доказ, који није у стању код судије да створи уверење о истинитости, већ само већи или мањи степен вероватноће виности или невиности оптуженог.¹²⁾ Јасно је, да је онде, где судови суде по свом личном уверењу, непотпун доказ без значаја, јер ту може бити само двоје: или је судија уверен или није уверен, и у првом случају постоји потпун доказ, који за собом повлачи осулу, а у другом постоји непотпун, са кога се мора оптужени дефинитивно ослободити. Према томе н. пр. сведоџба једног сведока може бити потпун доказ, ако је само у стању да код судије створи уверење о виности оптуженог, докле ће у другом случају две или више сведоџба бити непотпун доказ, ако не могу да створе код судије уверење о виности оптуженог, и у првом случају ће оптужени бити осуђен, а у другом потпуно ослобођен.

Још је Римско Право поставило правило, да два способна сведока дају потпун доказ, и да, према томе, сведоџба само једног сведока има половину доказне вредности. Потпун се доказ могао добити и индицијама, и само на основу потпуног доказа судија је могао осудити.¹³⁾ — У инквизиторском поступку главно доказно средство било је признање, а с овим се могле изједначити и сведоџбе сведока, ако их најмање има две или три. Осуда по основима подозрења, међутим, није се могла изрећи, јер се држало да потпун доказ дају само при-

¹⁰⁾ Zachariae, Handbuch II 415; Holtendorff, Handbuch I 215; Ullmann, Lehrbuch 337.

¹¹⁾ Rulf, Commentar II 56.

¹²⁾ Birkmeyer, Deutsches Strafprozessrecht 411.

¹³⁾ Jarke, Bemerkungen über die Lehre vom unvollständigen Beweise u Neues Archiv des Crrs. VIII 118 и даље; Holtendorff, Handbuch I 207.

знање и сведочење сведока, а све остало, дакле једна сведочења и ма колико основа подозрења, јесте само непотпун доказ на основу кога се не може оптужени осудити. Непотпун доказ у прво време инквизиторског поступка имао је само толико вредности, што се на основу њега могла предузети тортура ради добијања признања. Кад је тортура укинута, основима подозрења као непотпуном доказу, почела се давати већа доказна снага, али се још никако није сматрао као потпун доказ нити се могла изрећи законска казна (роена *legitima*). На основу таквог непотпуног доказа могла се изрећи само изванредна казна (роена *extraordinaria*) која је била мања од законске казне. Тек су законодавства XIX столећа уврстила у ред потпуних доказа и доказ по основима подозрења и забранили да се на основу непотпуних доказа изричу изванредне казне. Једина последица непотпуног доказа, која је и даље остала у законима са законском теоријом доказа, јесте *absolutio ab instantia*, т. ј. ослобођење из недостатка доказа а не дефинитивно ослобођење, као што је то случај код теорије слободног судијског уверења.

(наставиће се)

Д-р Бож. В. Марковић.

О ОДГОВОРНОСТИ ЗА НАКНАДУ ШТЕТЕ.

(НАСТАВАК)

Б. Каузална веза између радње или нерадње штетникова и претрпљене штете.

1. Оштећено лице, тражећи накнаду штете, мора и то доказати, да је штета непосредна или посредна последица туђе радње или нерадње. Мора дакле представити и доказати, да је радња или нерадња учиниоца узрок претрпљеној штети јер, као што смо већ видели, штета може потицати и из других чињеница. Ако је пак радња или нерадња учиниоца узрок штети, онда је равнодушно, да ли је штета непосредна или посредна — даља — последица радње или нерадње. Отуда долази да постоји одговорност и за тако звани **мешовити случај (casus mixtus)** — § 808. грађ. зак. Ту имамо наступелу штету као посредну, даљу, последицу радње или нерадње учиниоца, за коју је он одговоран. Према § 808. (аустр. § 1311.) грађ. зак. постоји каузална веза између поступака учиниоца, предузетим противно својим уговорним обвезама, и штете услед тога посредно наступеле. (На пр. по § 590. грађ. зак. — ко на послуку примљену ствар против воље послодаваца да трећем на послуку, одговара за штету, коју би ствар код трећег услед радње овога претрпела, и ако је овде штета само посредна последица поступка послодопримљеног). Исто тако одговара и онај, који је поступио противно закону или наредби, донесеној у циљу отклањања случајних оштећења. Према томе у случајевима, прописаним у § 329. казн. законика, преступник одговара и кривично и грађански (за накнаду штете). Ко на пр. не осветли своју грађевину, која може бити опасна ноћним пролазницима, одговара за штету, коју они повредивши се претрпе. Јер и овде има узрочне везе између нерадње власника грађевине и наступеле штете; ова је последња последица нерадње власникове. (Види и § 329. казн. зак.) Исто тако узима се да постоји узрочна веза између радње и штете и онда, ако је ова наступила услед необичних особина лица или ствари. На пр. учинилац је ударио шамар једноме лицу, чија је лобања тако слаба

била, да је ударац проузроковао смрт. Или учинилац је купну неку ствар тако да се она сва распала. У оба случаја, ако постоје и остале преспоставке, он је одговоран са штету. Међутим односно овога појављује се питање: да ли постоји одговорност за штету само под условом, ако је штетник могао *предвиђати* штету која ће из његовог поступка настати? Има писаца (Stubenrauch II. стр. 648.) који то тврде. У теорији пак преовладало је мишљење да се то не тражи — штетник је одговоран и онда, кад штету није могао предвиђати. Али кад се ово усвоји настаје друга тешкоћа: где је граница одговорности? Хоће ли постојати одговорност штетникова и за *најудаљеније* последице, ако се оне могу довести у везу са радњом, која на накнаду штете обавезује? Лист на пример (у своме делу *Deliktobligationen*, стр. 70.) тврди да хоће. На пр. А. је у кући Б-овој малом непажњом проузроковао незнатну штету. Радник, кога је он ради поправки послао, украде Б у хиљаде. Одговара ли А. за ово? А. је лице Б. лако повредио; лекар позван од Б-а да га лечи, унесе у породицу Б-ову опасну, заразну болест. Одговара ли А. за то? Незнатно повређени радник буде однесен у хамбуршку болницу, где се појави колера, услед које и радник умре. Простире ли се одговорност онога, који га је лако повредио, и на штету која је услед смрти радникове наступила? Као што рекох Лист вели да се простире у свима наведеним случајевима. На против Дернбург (*Das bürgerliche Recht*, II, 1., стр. 65.) са осталим писцима тврди, да је за овакве случајеве меродавна оцена суда, коме треба за правац да служи природа ствари и практични захтеви живота. Одговорности за тако далеке последице, као што су у горњим примерима изнете, противио би се практични разум, захтеви живота и пракса. Паметна и разложна оцена треба да одреди границе одговорности. А у опште се може за наш и аустријски грађ. законик казати, да штетник одговара за све, па и посредне, последице своје радње и нерадње, у колико узрочна веза није прекинута свесном и слободном радњом *другога кога лица*. У горњим примерима, дакле, према овом правилу, те одговорности не би било, јер је узрочна веза прекинута поступцима других лица.¹⁰⁾

2. У погледу узрочне везе између радње и штете може се и то десити, да је *штета последица поступака више лица*, па било да су ова исте поступке са знањем заједнички предузела, било независно једно од другог. На пр. њих су неколицина злостављали извесно лице, нанели му разне повреде, услед чега он тражи накнаду штете. За овакав случај садржи аустријски грађ. законик прецизна наређења у §§ 1301.—1304. на која упућујем читаоца. Наш пак грађ. законик скрpio је § 804. из аустријских §§-а 1301. и 1302, а од 1304 начинио

¹⁰⁾ Поводом овог разлагања интересантно је изложити и решења ових случајева, које Дернбург у горе наведеној књизи износи: Петар је својом кривицом запалио нечију кућу. Павле покуша да спасе лица, која се у запаленој кући налазе, и при томе буде повређен од једне запалене греде, која је пала. Ако је, вели писац, по разумној оцени свију околности била дужност једнога храброга човека, да покуша спасти угрожена лица, онда повређени може тражити накнаду од онога, који је својом кривицом пожар проузроковао, и ако се он сам својом сопственом слободном одлуком изложио опасности оштећења. Други случај: Власник једнога земљишта није по постојећој полицијској наредби посао песком ни пенелом залеђени тротоар поред свога земљишта. За то је било опасно туда проћи. С тога један пролазник, бојећи се пада због послице, удари преко средине улице, али, како је и ту глатко било, падне и повреди се. Власника земљишта немачки су судови осудили на накнаду, наводећи: да је повређени радио као паметан човек. Пролажење средњом улице било је проузроковано и оправдано опасношћу пролаза тротоаром, а ова није отклањена кривицом власника земљишта. Ја мислим да би се овако имало решити и по нашем грађ. законнику, с обзиром на § 808. Не би било места ни позивању на § 805, јер у овим случајевима нема кривичне оштећенога

је наш § 805. По нашем § 804. изгледало би да кад више њих својим поступцима нанесу коме штету, да онда они за исту у сваком случају сви солидарно оштећеноме одговарају. На пр. Петра пресретне Павле на путу, нападне га и пребије му руку и одузме му сав новац. За тим наиђе Јован на Петра, који је лежао крај пута, покуша да му отме сат и у гушању га убије. Накнаду штете, изгледа, могла би породица Петрова захтевати да солидарно плате Павле и Јован. Међу тим ваља се обазрети и на прву тачку § 810. грађ. зак.: „за туђа дела није дужан нико одговарати“. Према томе и по нашем законнику ваља назвати на ово: ако су учиниоци дела по заједничком договору извршили дело, које је штету причинило, онда наступа солидарна одговорност њихова. Ако договора нема, а може се одредити и доказати колико је штете поступак свакога од њих проузроковао, онда сваки одговара за својим делом причињену штету. Не могадне ли се то утврдити, онда опет наступа солидарна одговорност свију учинилаца.

3. Узрочна веза између радње штетникове и наступеле штете постоји и онда, кад је постајању штете допринела у неколико и радња или нерадња самога оштећенога лица. У оваком случају, ако је могућно одредити колико је штету повећао поступак самога оштећеног, онда ће тај део он сам сносити, а ако то није могућно, онда половину причињене штете има сам оштећени да сноси. (§ 805. срп. грађ. зак.; § 1305. аустр. грађ. зак.). Немачки грађ. законик у § 254. овако решава ово важно питање: „Ако је при наступању штете било кривице и оштећеног лица, онда обавеза на накнаду као и количина накнаде, која се има дати, зависи од околности, нарочито пак од тога: у колико је штета поглавито од једне или друге стране била проузрокована. Ово важи и онда, ако се кривица оштећенога на то ограничила, што је пропустио скренути пажњу дужнику на опасност од необично велике штете, за коју дужник није знао нити је морао знати, или што је пропустио да штету отклони или смањи“... Према томе по немачком грађ. законнику судија има да оцени све околности, које су на наступање штете утицале, па по томе да одреди, који ће део штете пасти на самога оштећенога, а који ће учинилац имати да накнади. Нарочито је од важности та околност: какав је степен кривице оштећеног и учиниоца штете. Већи део штете понеће учинилац, ако је на пр. злонамерним поступком постајању штете допринео, а мањи

ако му се само мала непажња може у кривицу приписати. По тумачењу немачких аутора овај § 254 важи и онда, кад је у питању штета из вануговорних односа. Тако на пр. на некој грађевини намештена су скупочена окна, која се обично не међу, и власник зграде пропусти нарочитим знацима скренути пажњу пролазницима на ту околност. Буду ли тада окна чијом непажњом повређена, онда је и поступак оштећеног лица узрок штети, који утиче на смањење накнаде, која би се од учиниоца тражила. Ја мислим да се овако може узети и по нашем § 805, и оштећени би могао тражити само накнаду за вредност обичних окана а не скупочених. На послетку по последњем ставу § 254 немачког грађ. законика судија има да цени, да ли је оштећени својом кривицом пропустио штету отклонити или смањити. У погледу овога питања, вели Дерибург, од важности је утврдити, шта се овде под кривицом оштећенога подразумева? „Не може се од онога, коме штета грози или му је учињена, захтевати, да сав свој труд и сву своју имовину употреби на то, да смањи одговорност онога, који је противправно насрнуо на права и имовину његову. Али се од њега зацело може захтевати оно, што би он вероватно чинио да штету отклони, кад не би никога имао, који би му за исту био одговоран“. За овај случај наводи Дерибург и згодан пример: један ковач коме није купљени наковњ лиферован, не може годину дана затворити ковачницу, па онда од продавца тражити као накнаду годишњи приход ковачнице за то, што без наковња није могао ковачке послове радити. Од интереса је и ово питање, око кога се води спор међу правним ауторима: да ли од некога повређено лице мора допустити да се над њим изврши операција, ако је она безопасна и без великих болова, а даје сигурне наде да ће повређени оздравити? Губи ли повређени, дакле, ако операцију не допусти, право да тражи потпуну накнаду штете, коју је услед повреде претрпео? Дерибург и други писци мишљења су да губи, други писци су опет противни томе. Ја мислим да је мишљење Дерибургово оправдано само онда, ако је повреда непажњом проузрокована, а ако је неко из зле намере кога повредио, онда он треба јаче да осети тежину свога поступка, те од повређенога не може захтевати, да се — у циљу смањења накнаде штете — ма каквој операцији подвргава.

(наставиће се)

Д-р Драг. Аранђеловић

С КОНГРЕСА ЗА ЗАШТИТУ ДЕЦЕ.

(наставак)

Међу осталим мислим да предложим ове законе:

1. Одобрење да жене могу бити стараци;
2. Генерално и заводско старалаштво;
3. Завођење старалачких саветника, на које се имају пренети дужности надзора при предаји деце у породице или заводе;
4. Поправка васпитања ванбрачне деце;
5. Измене у грађанском законнику односно родитељских права која би отежавала заштиту деце;
6. Установа за васпитање морално порнуле деце јавним средствима; и најзад
7. Реформе казненог закона за малолетнике. Ово би се имало извршити у облику новог казненог законика. Али ако ово за сад буде немогуће у целини

извести, мораће се извршити у облику извесних измена и допуна у садашњем казненом законнику.

Реформе казненог закона морају на првом месту да учине измену у одређивању малолетства. Осим тога морају се увести и извесне материјалне одредбе за заштиту деце и омладине, а нарочито што се тиче извршења казни и казненог поступка. У круг рефорама морају се узети још и ове одредбе: условно извршење изречене казне, условно отпуштање, необавезно замењивање казне са старалачким васпитањем, нарочито судови за малолетнике, осигурање бранилаштва за малолетнике, искључење осуде у одсуству за малолетнике, ограничење јавности у суђењу код малолетника, учешће стручњака чланова друштва за напуштену децу и старалачко васпитање, као повереника при суђењу малолетника и т. д.

Са последњим редакцијама свију ових законских предлога чека се на одлуке

овога конгреса те да се при томе послу употреби и све оно што конгрес изradi. Ово се тиче нарочито старалачкога васпитања, при коме играју важну улогу трошкови, а за које је г. Министар Финансија још при претресу буџета за 1907. годину изјавио, да ће поред општина и провинција и држава с готовошћу дати своје прилоге. Поштовани г. Председник с правом представља, да ће Влада с великом пажњом пратити оно што се овде буде радило за старалачко васпитање, јер се наши погледи у многоме додирују с погледима изложеним у рефератима овога конгреса. Нарочито ће бити од интереса да се питања о трошковима за старалачко васпитање корисно реше, те да се у овом погледу нађе најподеснији пут за њихову поделу између општине, покрајине и државе. Јер питање трошкова најтеже је решити. О томе сумње бити не може чак ни онда, ако се сложимо да је боље у скромном каквом об-

лику посао почети, него никако и не почињати.

У тежњама за заштиту деце и за напуштених децу оличава се најблагородније милосрђе и друштвени егизам, човекољубље и политика. Обоје теже у разним правцима: Једно сматра као највише личност, друго целину, а последица тога је двојство. Јер док се на једној страни тражи заштита од јавних власти на другој се — нарочито у казним приликама — тражи и заштита баш тих власти. Покушај да се у овоме дође до позитивних правних одредаба, води не само до најозбиљнијих основних питања о праву и друштвеном реду, него разна примена заштите деце и старалачкога васпитања износи на површину читав рој антиста, услед којих је могуће да се у решењу ове ствари пође на странпутицу. И ако се у нашим постулатима крију противности, правни и интересни конфликти сваке врсте не треба да се варамо у једноставност наших циљева. Сваки од нас стоји према јавним властима у сличним двосмисленим одношајима и измирење права личности као јединице са друштвеним нагоном за одужење основни је проблем државе.

Покрет који нас је овде скупно, нема нарочито ту особину што је показао да су потребна извесна одступања од опште парадигме (обраца) одношаја између индивидуе и државе. Јер подмладак који на тај и који се услед рђавих прилика не може у добру да развија, те да спреми добре елементе за државу и немо биће; мора се туђом помоћи да спасава, да би се очувао снази народној, или као што је г. председник рекао да би се вратио народу.

За државу и народ нема све животне потребе и вредности но што је њихова омладина, јер држава и народ живе за будућност. Одушевљени овом идејом, лако ћемо савладати све противности, а услед тога нашем покрету мораће се одазвати све државне власти и оне ће од срца беврдицења пријети за старалачко васпитање и напуштених децу све жртве које су за то потребне.

Падајмо се да ће рад конгреса присути обилну светлост на ова питања и да ће помоћи да свуда допре уверење, да је за заштиту деце и за напуштених децу потребан новац, али да је за тај циљ употребљени новац најбоље и најкорисније уложен. Он ће бити с не малим интересом уштеђен у другим позицијама државнога буџета.

Управе провинција и општина знају да су напуштена деца и сиротели старци два чина једне исте трагедије живота и сваки Министар правде радоваће се, ако услед д бро уређенога старалачкога васпитања и прихватања напушт не деце, могадне у своме буџету да избрише повеће суме које се сад пишу за казнене заводе и издржавање криваца. Ј р пред нашим очима видимо читаве ројеве изгубљених, од друштва напуштених и вичито избачених, читаве ројеве оних, који и ако имају по нешто талента, ништа не вреде, који живе на терет и себи и другима. Ето те ваља спасавати и вратити народној снази, као вредне раднике.

На конгресу је да за све те каже силну реч, с тога вам још једном од срца желим успешан рад. (Дуго одобравање, пљескање и живео!)

С овом беседом завршено је пре подне првога дана конгреса.

*

По подне у 2¹/₂ сахата започео је рад у трима секцијама, као што је у програму утврђено било. Управа Универзитета беше ставила конгресу на расположење три велика салона са споредним просторијама, које су служиле као гардеробе, конвенционалне собе и соба за бифе.

Већ у 2 сахата беше почео долазити силан свет, а у 2¹/₂ тачно све су секције приступиле раду. Све просторије бежу дупке пуне. Многи нису добили места за седење, но су стајали.

Тешко је у овом извештају исцрписти шта је све у којој секцији урађено, тек нешто ваља поменути.

Тако у 1 секцији дао је своје мишљење професор Универзитета и члан горњег дома г. др. Ламаш¹⁾ о питању: »Да ли би корисно било да се пропишу нарочите казнене норме за заштиту децејага здравља, као и за заштиту њиховога моралнога и телеснога живота?« Ово питање одговорено је потврђујући да би то корисно било, али да казна не долази изолисана као казна, него да се увек имају на уму средства која су кривцу стојала на расположењу и последице, т. ј. у колико би казна користила. Претња у овом случају само би онда била корисна, ако се не би могло што друго ка казна применити. Референт за то питање професор прашкога универзитета г. др. Глајпах за то је, да се употреби сва строгост казне против злостајања у овом погледу, али тек онда кад су све опомене и претњеста оле безуспешне.

(поставиће се)

саопштио

Д-р Ник. Ј. Петровић

УПУТ ЗА ПОЛИЦИЈСКЕ И ОПШТИНСКЕ ВЛАСТИ

приредио Ђур. Ј. Ђорђевић
окожни начелник.

(паставак)

На страни 195. књиге почиње други део, који се бави извиђањем кривичних дела.

Говорећи о задатку државе и њених органа у заштити личности и имовине, г. Ђорђевић то чини тако незгодно и неодређено, да би се из речи »да ће се њихова окрњена права повратити« разложно могао извести закључак, како је он поштовалац теорије »накнаде«, која данас тешко да је примљена ма где код културнијих народа.

Али верујући и сами да су његови погледи на значај казне сувремене, и да је ово игра речи, ми ћемо приступити ближег разгледању овога одељка.

¹⁾ Г. др. Ламаш одређен је за другога заступника Аустро-Угарске на Хаашкој конференцији, и сматра се као кандидат за правничке послове.

Одмах нам пада у очи, да је прештампан скоро цео кривични поступак, те не само што одузима књизи карактер једнога упута, него истиче и саму потребу овога, кад је познато, да нема иследне власти, која нема при руди засебно штампан овај закон.

Цео овај одељак, сем законског текста, казује резимирано предавање г. Св. Станојевића, пређашњег професора на Великој Школи за овај предмет, и разне позајмице из предмета, који су у вези са овим.

Наравно, да г. Ђорђевић није нигде поменуо изворе за своја теоријска и практична разлагања, као год што није нигде поменуо, да је добре две трећине написа и објашњења узео из »Полицијског Зборника«.

На страни 200. у тачци 9. г. Ђорђевић говори о сукобу полицијских власти, о надлежности, па налази да о овим сукобима решава министар унутрашњих дела.

Ово је тврђење погрешно.

По §. 8. Устројства Касационог Суда, ове је сукобе решавала Касација све до појаве Уставе од 5. јуна 1903 године, који је чланом 114 — тачком 7. ово право пренео на Државни Савет.

После овога уставног наређења, које је јасно, свако друкчије поступање не би било правилно, и могло би донети недогледне штетне последице.

У тачци 12. под 2. г. Ђорђевић вели, да тужбом треба обухватити и готовост тужиоца, да ће заклетвом потврдити који су извршиоци дела.

Кад је ово условно, онда је било потребно да објасни, зашто је све ово потребно, кад он сам у тачци 326 на страни 301, одриче сваку вредност овим изјавама тужиоца.

Ово је могао бар опредељеније рећи, кад је пре издавања своје књиге већ имао пред собом познату одлуку о ште седнице Касационог Суда о основу подзреша из § 123. т. 3. крив. суд. поступка.

У тачки 24. (стр. 207) овога одељка, говорећи о §. 29. кр. суд. пост. писац вели, да ће се и у случајевима тачке 4. овога законског, наређења прекинути истрага, ако се утврди неурачуљивост кривца или случај нужне одбране.

То би, међутим, била велика погрешка, јер та неурачуљивост и нужна одбрана има да се утврди пред судом.

Види се да се око овога двоумно и сам г. Ђорђевић, јер је у тачки 26. овога одељка изоставио тачку 4. § 29. кр. суд. поступка, те тако изгледа да може бити и овако и онако.

Говорећи о значају § 17. кр. суд. поступка, г. Ђорђевић цитира само овај §. остављајући да саме власти мисле о томе: у којим се случајевима неће извршавати пресуда кад приватни тужилац од тужбе одустане.

Овде је, међутим, требао да изнесе своје мишљење, јер је ово питање и данас спорно.

Оно је спорно у тој мери, да га судови неједнако решавају, а неједнако су се о њему изјаснили и извесни писци, третирајући га у појединим часописима.

Тако, неки налазе, да се извршна преуда може задржати од извршења, од стране приватног тужноца, само за случајеве § 216. крив. закона, а неки то право распростиру на сва дела, која се казне само на тужбу приватних.

Пошто је у тачки 36—3 погрешно крстио „иследне сведоке“ „присутним сведоцима“, г. Ђорђевић у тачки 125, говори о силовању, тврди и ово: „поред силовања женскиња наш законодавац предвиђа у истом §-у 191. кр. зак. и силовање извршено над мушким лицем од стране женских.“

Стојећи пред овим тврђењем, ми имамо одмах да изјавимо, да § 191. кр. закона не помиње силовање извршено од стране женскиња над мушкарцима.

То нити се може извести из тачке 1. у којој се у опште говори о силовању, нити из тачке 3. у којој се говори о одношајима вољним или принудним са малолетницима.

Остало би, дакле, да се то изведе из тачке 2. овога законског наређења.

Она, међутим, у опште, не говори о силовању, него о једној са свим засебној врсти недозвољене и кажњиве радње, те о силовању у опште не може бити ни речи.

То је чак и законодавац избегао рећи речима: „на задовољство... нагона злоупотреби.“

И кад смо овако, „у речи стојећи“ о ономе што г. Ђорђевић тврди у тачки 125, онда је ред да додирнемо и то питање, да ли би тога вида силовања у опште могло бити, све и кад би се узело да случајеви, о којима говоре тачке 1 и 3. § 191. крив. зак. одишта одређују казну и за случајеве, које г. Ђорђевић помиње.

То питање, велимо, треба додирнути и због тога, што би интересантно било, да законодавац одређује казну за оно, што у опште не може бити предмет кривичне радње, све и кад би било намере од стране извесних, да кажњиву радњу учине.

Да се ближе изразимо, физичка је немогућност да женскиње силује мушкарца. Јер ако је за силовање женскиња довољна само воља мушкарца, дотле је за случај, који је истакнут, потребна воља и женскиња и мушкарца.

Без воље овога последњег никак се не би могла произвести ерекција извесних органа, нити би, по томе, могло доћи до коитуса поред највеће жеље женскиња.

Ту се ништа не би могло постићи ни претњом ни којом другом врстом силе, јер би она само слабила могућност извршења силовања, а никако га не би омогућавала.

Тако велики страх и бол, могли би само убити сваку могућност за ерекцију, а никако је не би могли појачати.

Ако, дакле, узмемо да тачка 2. § 191. крив. закона говори не о силовању, него о кривицама другог рода; ако даље узмемо да је природна немогућност силовања ове врсте, онда се само собом намеће питање: шта ли је мислио и шта ли је хтео рећи г. Ђорђевић кад је написао тачку 125. свога улута.

Ако се иза ње не крије какав физиолошки проналазак г. Ђорђевиће, који би

имао да задиви свет, онда се то може крстити простом бесмислицом.

Ако је, пак, под тим актом хтео да разуме случајеве из тачке 2. § 191. крив. закона, онда их није требао крстити именом силовања, него онако, како је сам закон учинио.

Па и на овоме пољу, тешко би могао наћи примера ове врсте, нити могућности извршења, сем случаја хипнозе, где би се мушкарцу могла наложити и радња ове врсте.

Само је, понављам, тај један случај, могућан, а код средстава нарकोзе тешко да би се овај успех могао постићи.

Код механичних повреда још мање се може очекивати могућност за коитус, а без овога не би се дало разумети какво кривично дело.

Нема сумње, писац ће објаснити шта је оним хтео, а ми само додајемо, да и пок. Ценић у своме „објаснењу казни-телног законика“ објашњавајући § 191. крив. зак. налази, да код силовања само мушко лице може бити учинитељ, а трпеће лице може бити и женско и мушко (стр 588).

У тачкама 350, 351, 352 и 353, г. Ђорђевић је пронашао, да је друкчије поступање кад према некоме треба повести кривичну истрагу према основима из § 121, 122 и 123 кр. суд. поступка, а друкчије кад се то чини на основу два удаљенија основа из § 125. поменутога закона.

Тако он вели, у првом ће се случају прво донети решење да има места овој истрази према дотичном лицу, па ће се тек тада оно позвати и саслушати, а у другом, вели, прво ће се осумњичено лице узети на „кратки испит“, те да се ту траже основи из § 125.

(наставиће се)

Димитрије С. Калајић.

КРАЂЕ ИЗ СУЈЕВЕРЈА.

Овај материјал о крађама из сујеверја, који је прикупљен из разних дела европских писаца, врло би се тешко могао систематски средити, пошто се у њему разликују многе групе према томе, каквове циљу имају да послуже украдене ствари.

У много случајева разлог је крађи из сујеверја **народно медицинско убеђење**.

У провинцији Позену, нарочито у општини Уленхофу, међу женама влада тврдо веровање, да се ни једна рана не може излечити, докле болесница не украде једне гаћице које своје непријатељице, сагори их и пепелом рану превије. Сибенбиргерци знају опробано средство противу отицања вратних жлезда. Украду парче сланине, па једним обојком преко ноћ превију врат, а сутра дан тај завој обесе о једно дрво и кажу: „Дрво, ти имаш много чворова, па узми и ове моје чворове“.

Слично веровање постоји у Шлезији, специјално у Пачкају и околини, противу брадавица: украде се парче сировог меса, па се њиме у виду крста притисну места где су брадавице и при том се говори: „У име Бога Оца, Сина и светога Духа“.

По том се месо закопа у земљу испод кућње стреје и верује се да ће нестати брадавица као што ће иструнути закопано месо. Аналого томе ради се и у Штајермарку. У ХанOVERу се мора украсти парче говеђег меса, па се оно носи везано и увијено око врата ако се хоће да излечи чмичак на оку. Кад чмичка нестане, месо се баца у валов свињама. Овај се случај разликује од предњих у томе, што се у њему месо баца свињама тек онда, кад болести нестане, док н. пр. онај верује да ће му брадавица нестати кад закопано месо иструне.

Из краљевине Саксонске јављају за овај случај: „Један је човек пре кратког времена изашао из војске и имао је пуно брадавица по рукама. Противу њих је употребио ово средство са апсолутним успехом: Из ормана једнога свога друга у војсци украо је парче сланине, премазао брадавице њоме, позивајући се при томе на Свету Тројицу, па онда закопао сланину испод кућње стреје. Кад је сланина иструдела, нестало је и брадавица, те их ни данас нема. Кушљена сланина, по његовом веровању, не би донела никаква успеха. Морала је бити украдена ad hoc.“ Да је била крађа ухваћена, војни суд би осудио крађивца за опасну крађу, не знајући ништа о његовом сујеверју; осудио би га на дужи затвор, ако не и на робију и изгнање из редова војске. Пажње је вредно, да је тај случајни успех утврдио народ у тачност тога сујеверја.

У књизи једнога анонимнога писца из 18. столећа, где говори о сујеверју у Немачкој, налази се да је поуздан лек противу грознице краден хлеб. Краден хлеб и иначе често служи као средство за развој лечење. У Русији на пример, кад је жена бремена, па нема апетита, њена свекрва или која друга особа из породице отиде у неку туђу кућу и по-стара се да украде парче хлеба; тај хлеб, по веровању народном, може насигурно да поврати апетит бременој жени. Аналого веровање постоји у Босни и Херцеговини, да је украден хлеб из циганске торбе најбоље средство за отварање апетита. У Штајермарку се тврдо верује, да је краден хлеб најсигурнији лек противу штудања, па га чак и зову сличним именом (Schluckauf). У Баварској, нарочито у Франкенвалду, верују да ће брадавице проћи, ако се намажу укаденом водом којом се премазује печени хлеб (код нас зв. „булумач“), и то пре но што та вода дође на пећ.

У кантону Берну употребљује се ово средство за отклањање брадавица: Украде се толико зрна грашка, колико има човек брадавица, и болесник их баца у ватру преко левога рамена. У истом кантону познато је друго једно средство, које је добро за случај кад човек ишчаша кост. Ако се десило човеку да је ишчашао коју кост, треба одмах ћутећи да отиде и украде један пешкир, да га, опет ћутећи, однесе својој кући и њиме обавије болесни уд; све то мора неизоставно бити извршено.

У Немачкој постоји и то веровање, кад неко има отечен врат, да треба мирно и ћутећи да отиде у какву воденицу, тамо украде канап за везивање са кога цака,

да њиме веже врат, и оток мора спла-
снути (Chemnitzer Rockenphilosophie). Пот-
пуно исто веровање влада сада и у Обер-
пфалцу.

У западној Енглеској пре неколико го-
дина оптужен је један раденик због крађе
репе. На претресу је молио да га пусте
у слободу пошто је дело извршио само
за то, да би својој сину-богаљу истрљао
болесне ноге и тиме га излечио. Мухамед-
данци у Босни и Херцеговини имају на-
рочито средство за лечење укућана кад
кога боли уво. Један од њих украде неко
домаће корење, истрља га и изгњечи на
камену, па сваког дана рано у јутру сипа
болеснику у уво по једну кап тога сока.

Македонци купају у нарочитој води
болесника — епилептичара. У воду за куп-
пање међу: јаје од кокошке која је први
пут насађена; нађени или украдени новац;
косу, трепавице, обрве и noktе.

У Штајерској има маса омиљених сред-
става против црвенога ветра; необично
добро дејствују ако су нађена или укра-
дена. Најраспрострањенија су ова: обла-
гање бакарним новцем; ношење бакарнога
прстена, кесице са мишомором, црвенога
канапа или у кожној кесици сашивеног
камфора и три зрна бибера.

У Босни и код још неких јужних Сло-
вена често је разлог крађи веровање у
необично дејство појединих ствари, укра-
дених са мртваца. Тако на пример у Босни
се верује, да јако липтење крви из носа
мора одмах престати, чим болесник про-
пусти неколико капи крви кроз украдени
прстен са десне руке каквога мртваца.

Али по народном веровању не морају
се увек красти разне ствари само ради
лечења појединих болести, већ и за то,
да би се добило **среће у кући и дому.**

У Померну и северној Чешкој влада
веровање да треба украсти расад, ако се
хоће да добро расте и напредује цвеће
и поврће у саксијама. Слично правило
наћи ћемо и код Шемница у његовој
Rockenphilosophie: „Ко нема среће у ла-
ништу, нека украде мало лана и помеша
га са својим“. У краљевини Саксонској
тврдо се верује да је добро украсти од
свога суседа заметнуто семе од купуса,
ако хоће домаћин да и он има добро семе
у својој башти. Такође постоји обичај да
се у поље, засађено купусом, побије др-
вена летва, која мора бити ма откуд укра-
дена, ако хоће сељак да осигура да му
зечеви не поједу купус. И у Буковини
влада тако исто веровање као и у Сак-
сонској, да треба неприметно украсти ра-
сад од цвећа и пелцер са воћака ради
оплеменавања свога цвећа и воћа, јер ће
само у том случају најбоље успевати.

Из Шлезии јављају за овакав један
случај. На добру Банквич код Карлсруа,
између Намслауа и Брига, никако није
могао напредовати домазлук с овцама.
Шта све није покушавао стари пастир
Шампел, па ипак није било недеље да
није која животиња била болесна. Најзад
се он лати овога средства. Једне ноћи
пошаље своје две слуге у суседну воде-
ницу — поточару, и заповеди им да украду
воденичареву брану. При томе их је пре-
клињао, да целога пута помињу Бога
Оца, Сина и Светога Духа, и да непре-

кидно понављају 83. псалм. Прекину ли то,
ђаво ће их однети. Слуге учинише како
им је заповеђено, украдоше брану, донеше
је и ћутећи метнуше пред врата од штале.
Кад се то тако свршило, отворише врата
и потераше овце преко бране. Последња
овца, која је прешла брану, буде задр-
жана и кад су се појавили први сунчеви
зраци, пастир је уби једном бравом. За
тим је узета лешина те овце и закопана
у прочеље саме штале. И при овој раду
морала је, пре свега, владати мртва тишина
и ћутање. Последица томе била је та, да
је од тада то добро са свим очувано од
болести оваца.

(свршиће се)

Д. В. Бакић

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

1.

Суд општине зајечарске, актом својим
Бр. 393, пита:

„На општинском кантару врши се
премер разне робе, већином заједно са
даром — колима (дакле бруто). Међутим,
за наплату таксе, у закону о општинској
мерини — кантарини — није предвиђено:
да ли се ова има наплаћивати на бруто
количину премерене робе, пошто се уна-
пред не може предвидети колика ће дара
бити, и пошто се, по свршеном мерењу
мора такса наплатити и на исту квита
издати од стране општинског мерача.

У правилу о вршењу закона о општин-
ској мерини — кантарини — Чл. 14., пред-
виђено је: „да се не наплаћује такса на
премер празних кола, кад се исти врши
ради одрђивања даре“; — дакле, кад се
по други пут мере кола без раније пре-
мерене робе.

До сада је практиковано овако: пре-
мере се кола са робом, и премерена ко-
личина бележи на засебну прибелешку, па
када се врате кола ради премера даре,
онда се тек прави квита, и по одбитку
даре такса наплаћује на чисту количину
премерене робе.

Но како се овде врши два пута премер
једних истих кола, и како се вођењем
ових прибелешака — док се дара не пре-
мери — одузима много времена мерачу,
нарочито у пазарне дане, када је у опште
на кантару врло велика навала; и најзад,
како се наплатом таксе на премерену робу
по одбитку даре знатно крње интереси
општинске касе, а, како ни у закону па
ни у правилу о општинској мерини —
кантарини — није предвиђено: да ли ће
се такса наплаћивати на премерену робу
„бруто“ или „нето“ — по одбитку даре;
то општински суд учтиво моли Уредни-
штво, да изволи у првом следећем броју
„Полиц. Гласника“ донети објаснење: како
ће се поступити у будуће у оваквим при-
ликама, како се општински суд не би огре-
шио о закон при наплаћивању таксе“.

— На ово питање одговарамо:

У члану 1. закона о општинској ме-
рини (кантарини) говори се само о роби
која се продаје.

То се понавља и у чл. 2. истог закона
па се и кроз све остале одредбе законске
провлачи само та тежња законодавца, да
се мерина наплаћује на нето тежину, од-
носно на робу која се продаје.

Отуда је и у чл. 14. правила изречно за-
брањена наплата на премер празних кола,
кад се овај врши ради одређивања даре.

Према овој јасно је, да се мерина не
може наплаћивати од бруто тежине код
предмета који се мере на колима, као
што су сено, слама, креч и т. д., без об-
зира на то, што то општини причињава
незгоду, коју она у предњем питању
истиче.

11

Суд општине драинске, актом својим
Бр. 1097, пита:

Да ли се по § 364. крив. закона могу
казнити и земљоделци, који у недељне и
друго празничне дане раде са колима или
окопавају кукурузе, жању, беру и т. д.,
или ова законска одредба важи само за
дућаније?“

— На ово питање одговарамо:

По § 364. казне се само они, који су
у овом законском наређењу поменути, а
не и сељаци, који би своје пољске ра-
дове свршавали празничних дана.

Нарочита одредба, која је била у тач-
ки 3-ој § 362. крив. зак. и одређивала казну
за овакве случајеве, укинута је изменама
и допунама од 30. јуна 1882. год.

III.

Суд општине града Врање, актом сво-
јим Бр. 7891, пита:

„Пресудом овога суда бр. 5940. од
29. маја тек. год. осуђена су извесна лица
са по 15 дана затвора за дело из тач. 13.
§ 395. кривич. закона.

Поменути пресуда им је саопштена
7 јуна тек. год. и жалбу су на исту под-
нели — предали суду 13. истог месеца.

Суд је овај послао сва акта као и пре-
суду и жалбу врањ. првостеп. суду, на
расмотрење и решење.

Врањски првостепени суд примедбама
својим Бр. 10191. од 19. јуна вратио је
предмет нерасмотрен и препоручио суду
да у пуној седници оцени благовремен-
ност жалбе.

Општински суд у пуној својој седници
донео је своју одлуку, да је жалба бла-
говремена због тога, што је 10, 11 и 12
јуни био празник „Духови“ те да исту
осуђени нису могли предати 10 истог
месеца.

Врањски првостепени суд у лицу свог
дежурног судије поништио је поменути
пресуду изнев у разлозима својим, да
празнични дани не утичу на рок за жалбу
по иступ. кривичама §§ 15 и 16. полиц.
уредбе, препоручив суду да жалиоце од-
бије, т. ј. жалбу као неблаговремену одба-
ци.

Суд овај мисли, да су примедбе де-
журног судије погрешне, те да би знао
у будуће управљати се учтиво моли Уред-
ништво за објаснење.

1. Да ли празнични дани у опште утичу
на рок за жалбе по иступним кривичама
или не?

WWW.UNILIB.RS

2. Да ли осуђени мора поднети жалбу трећег дана по саопштењу пресуде или решења на ма тај дан био и празнични, или првог дана радног после празника? Јер то у §§ 15. и 16. полиц. уредбе који о жалбама говори није објашњено“.

— На ово питање одговарамо:

Ово питање расправљано је до сада неколико од стране првостепених судова.

Тако неки првостепени судови налазе да је жалба благовремена и онда, кад је дата одмах иза празника, нарочита кад су пресуде донеле сеоске општине, које по чл. 90. зак. о општинама не морају радити празником, јер такво правило поставља и § 15. кривичног судског поступка, те се и рокови по иступним делима имају нормирати по овим правилима, кад § 15 и 16. полиц. уредбе ништа не говоре о оваквим случајевима.

Други опет судови налазе, да је законодавац, доносећи измене § 15 и 16. полиц. уредбе, нарочито одступио од принципа, постављених у § 15. крив. суд. пост. и рок за жалбу везао за три дана, без обзира на то, кад ће пасти тај трећи дан, т. ј. хоће ли бити празник или не, јер је са установом општинских пошта створена могућност, да се жалба предаје и празничних дана.

Само уредништво на страни је ових првих судова који налазе да се жалба може дати и четвртог дана, кад је трећег дана празник и општински судови не раде.

Али, да би се ова ствар регулисала и примена § 15 и 16. полиц. уредбе била једнообразна, нека се суд обрати редовним путем старијој власти са захтевом, да Касациони Суд у смислу т. 2 § 16. свога устројства, донесе по овоме своју начелну одлуку.

У овоме смислу дат је и у прошлој години одговор једној општини, али се из предњег питања види, да часништву тога суда није познат, јер вероватно не прати пажљиво што се у „Полицијском Гласнику“ пише.

IV.

Суд општине изворске, службеним својим актом пита:

„Суду овом потребно је знати, да ли треба ова општина, као сеоска, која има преко 500 пунолетних грађана, да води све књиге, означене у чл. 10. правила и упутства за рачуноводство и књиговодство при општин. судовима, кад у чл. 18. истих правила, на страни 17 и 18 стоји, да сеоске општине треба поред признаичне књиге и дневника кесе, да имају још само књигу дуговања.

Моли се уредништво за потребно обавештење.“

— На ово питање одговарамо:

Сеоске општине, било да имају више или мање од 500 пунолетних грађана, имају само признаичну књигу, дневник кесе и књигу дуговања.

Тако је изречно предвиђено чл. 18. правила за рачуноводство од 11. маја 1902. год. Бр. 9414.

Она подела, о којој говори чл. 10 под 1 и 2 важи за варошке општине.

V.

Суд општине биновачке, актом својим Бр. 712, пита: „по чл. 1. закона о осигурању стоке, накнађује се штета, коју претрпе сопственици говеда и коња, кад им ова стока угине од болести или случаја им се по нужди закоље или убије.

Чланом 3. тач. 1, 2, 3. и 4. истог закона казато је, који немају право ове накнаде.

Ни чл. 1. пом. закона није поменуто случај угинућа стоке од грома, нити је, пак, чл. 3. изрично речено да немају права накнаде они, чија би стока угинула од грома.

Моли се уредништво са објашњење: да ли имају права накнаде штете и они сопственици, чија стока угине од грома?“

— На ово питање одговарамо:

У члану 1. закона о осигурању стоке стоји, да право накнаде имају сви они сопственици, кад им говеда и коњи угину од болести или случаја.

У случајеве, који могу наступити, по превасходству има се убројати и угинуће од грома, и по томе имају права сопственици на накнаду.

VI.

Г. Николи Обрадовићу, ереском писару из Лесковца, одговара се: да државно добро може бити предмет обезбеђења (забране, интабулације и т. д.) јер је законодавно решење од 21. децембра 1879 год. (зб. 35. стр. 37) укинута измена § 471. грађ. суд. поступка у 1885 год.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Пре, од прилике, два месеца београдска је полиција имала, скоро свакога дана да забележи

лежи по коју извршену опасну или просту крађу. По сличном начину извршења, постојало је уве-

рење, да те крађе врши једно исто лице, или која компанија крађиваца, али и поред најозбиљнијег трагања полиција за читавих месец дана није никаквог успеха имала.

Случај је хтео да позната варалица, **Димитрије Павловић**, чију смо слику изнели у прошлом броју, падне власти у руке за неке лоцићене преваре. Одговарајући за своју пометљиву учињену превару и нехотично је дао части могућности, да уђе у траг једној читавој компанији, која је у току кратког времена извршила опасне крађе (у колико се до сада несумњиво утврдило) овим лицима:

1. Драги Ђорђевићки, учитељци;
2. Катарини Констидиновићки, бабици;
3. Јеремији Аксентијевићу, адвокат, писару, жива у Светогорској ул. бр. 56.
4. Срећку Стефановићу, учитељу, Видинска ул. бр. 52;
5. Милану Петковићу, општ. геометру, Хиландарска ул. бр. 42;
6. Влади Бркићу, пешадијском поручнику, Зорина ул. бр. 52;
7. Душану Драгићевићу, чувару Гођевчеве фабрике;
8. Милојку Кубићу, чувару фабрике жижица, и
9. Живку Ристићу, нареднику, „Стари Сенак“ бр. 21.

Сем ових крађа учиниоци се терете још за неколико других опасних и простих крађа, које те признају.

Ову компанију сачињавају за сада: **Богдан Јеличић**, **Милош Јеличић** и **Милан Поповић**, а поред њих одговарају као саучесници: **Гаврило Милић** и **Јован Милошевић** продавци старога гвожђа, који су од њих куповали и препродавали крадене ствари.

Богдан је овад. скитница и лопов; небројено је пута до сада иступио кажњаван за ситне крађе, а био је и судски осуђиван за раније извршену опасну крађу. Пре извесног времена пуштен је у слободу по издржаној осуди. Као што се види, ова осуда на њега није утицала јер је свој занат продужио чим се је нашао у слободи, а изгледи су да га никад неће ни напустити. Он је стар 18-19 год., добро развијен, умерено пун, правилног лица, а у опште смељ;

науснице и брада, са стране, тек су га почело мало јаче гирити.

Милош је, као и брат му Богдан, непоправим и склон на све како му се кад прилика укаже. Он је стар 16-17 год., у опште, према годинама, добро развијен, само је лика ситнијег, а потпуно плав, скоро риђ; науснице су му тек почеле избијати, али се, због њихове боје, и не примећују колико би требало; погледа је лукавог и подмуклог; главу држи погнуто и на десну страну.

Милан је, као и горњи, скитница, а родом је из Ужица. Стар је 16 год., у опште приномањаст и сув, а према годинама слабо развијену доста висок.

тражи начелник среза посавског, округа ваљевског. Радомир је стар 13 година, средњег раста, у опште плав; од одећа има: копоран и тозлуке од сукна, а на ногама опанке са широким кајшима. Пронађеног треба упутити поменутом начелнику с позивом на депешу Бр. 11608.

Светозара, сина Илије Цакића, из Смедерева, тражи начелник среза бањског, ради предаје родитељима. Светозар је стар 10 година, добро развијен, приномањаст: на десној

И Милош и Милан такође су до сада небројено пута кажњавани за ситне крађе.

Пошто нема сумње да су они извршиоци

страни браде има посекотину, а у цивилном је оделу. Депеша Бр. 12460.

још многих крађа за које власт не зна — износе се њихове слике и моли се свако ко што буде о њима знао да то достави Управи града Београда.

Т Р А Ж Е С Е

Радомира Стевановића, из Грабовца, који је 30 пр. м-ца отумарао од својих родитеља,

Милана Вуловића, служитеља београдске општине, који је 11. тек. м-ца извршио утају, тражи суд општине града Београда актом Бр. 11512. Милан је стар 25 година, омален, сувоњав, испијена лица, зелених очију, на грудима има белегу од ране услед операције; у оделу је грађанском. Препоручује се свима полицијским и општинским властима да потраже Милана и пронађеног упуте Управи града Београда с позивом на акт Бр. 3341.

УБИЈЕНИ ХАЈДУЦИ

Саву Перића и Драгутину Јовановића, оглашене и уцелене хајдуке у округу пожаревачком убила, је полицијска потера после дужег пушкарања ноћу између 15. и 16. т. м-ца у селу Сиракову. Том је приликом рањен њихов саучесник, Савин старији брат *Славко Перић*. Дан пре тога ухваћена су остала тројица саучесника хајдучка: *Миливој Јанковић*, *Ђура Станковић*, бив. робијаша, и *Миленко Станојловић* из Кумана.

П О Т Е Р Е

Радул Илијорић, из Вољује (срез звишки), притвореник неготинског првостепеног суда, побегао је ноћу 12. тек. м-ца из окружне болнице, где је био ради лечења. Радул је стар 18 година, средњег раста, добро развијен, смеђ, а у болничком оделу. Препоручује се свима полицијским и општинским властима да Радула најживље у својим домањима потраже и нађеног стражарно спроведу начелству округа крајинског с позивом на депешу Бр. 7484.

Јанко П. Илић, из Осмића (срез бољевачки), који је одговарао код зајечарског првостепеног суда због крађе, побегао је из судског притвора. Јанко је стар 40 година, средњег раста, сувоњав, приномањаст, у сељачком оделу, а на глави има велику белу шубару. Нека га све полицијске и општинске власти најживље потраже и нађеног стражарно спроведу зајечарском првостепеном суду с позивом на акт Бр. 14795.

Гаврило Ђокић, из Милковца, који одговара за разбојништво код начелника среза нишког, побегао је из притвора 13. тек. м-ца. Гаврило је стар 30 година, средњег раста, округлог лица, нос му је мало издубљен, у опште је плав; од одећа има на себи; белу кошуљу, половне сељачке чакшире, а на ногама сељачке чарапе и опанке са кајшима. Позивају се све полицијске и општинске власти да Гаврила најживље потраже у кругу своје власти и нађеног под јаком стражом спроведу поменутом начелнику с позивом на акт Бр. 14992.

КРАЂА СТОКЕ

Ноћу између 14. и 15. тек. м-ца непознати крађивци украли су једну кобилу са имања Миливоја Васиљевића, из Ратковића. Кобила је стара 7 година, доратаста, на челу мало цвтаста, а са жигом положено «К». Депеша начелника среза левачког Бр. 10995. Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ову крађу.